

มาตรการทางภาษีสรรพสามิตเพื่อช่วยเหลือภาคการท่องเที่ยวในประเทศ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19)

นายวิวัฒน์ เชาสกุล
รองอธิบดีกรมสรรพสามิต

สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ที่เริ่มขึ้นในช่วงปลายปี 2562 ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและการใช้ชีวิตของประชาชน รวมทั้ง ส่งผลกระทบและก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศไทยเป็นอย่างมากโดยเฉพาะในภาคการท่องเที่ยวที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาในประเทศไทยเกือบ 40 ล้านคนในปี 2562 คิดรายได้จากภาคการท่องเที่ยวเป็นร้อยละ 17 ของ GDP ของประเทศ หรือเป็นเงินประมาณ 2 ล้านล้านบาท ซึ่งแม้จะเป็นไปตามเป้าที่กำหนด แต่ก็ถือว่าชะลอลดตัวลงจากปัจจัยภายนอกต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นค่าเงินบาทที่แข็งตัวอย่างต่อเนื่องส่งผลให้นักท่องเที่ยวต่างชาติมีต้นทุนในการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้นจึงเปลี่ยนไปเดินทางไปยังประเทศที่ถูกกว่าแทน ประกอบกับการระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่มีการแพร่ระบาดจากเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีนส่งผลให้ประเทศจีนดำเนินนโยบายห้ามการเดินทางซึ่งส่งผลกระทบต่อภาคการท่องเที่ยวไทยมาก เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในประเทศไทยจำนวน 1 ใน 3 เป็นนักท่องเที่ยวชาวจีน จึงสร้างผลกระทบเป็นวงกว้างรวมถึงการท่องเที่ยวทุกตลาด ไม่ว่าจะเป็น inbound (ชาวต่างชาติเข้ามาเที่ยวเมืองไทย) outbound (ชาวไทยเดินทางออกไปต่างประเทศ) รวมถึงการท่องเที่ยวภายในประเทศ คิดเป็นรายได้จากการท่องเที่ยวที่สูญเสียไปประมาณ 1 แสนล้านบาท

เพื่อเป็นการควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 รัฐบาลจึงมีมาตรการต่าง ๆ ทั้งการงดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การแข่งขันกีฬา งานอบรมสัมมนา การให้บริการสถานบริการ เป็นต้น และได้ให้หน่วยงานจัดทำมาตรการเพื่อให้ความช่วยเหลือเยียวยา โดยมาตรการเยียวยาผลกระทบจากโควิด-19 ต่อเศรษฐกิจไทยที่สำคัญ เช่น

1. มาตรการชดเชยรายได้แก่ลูกจ้างของสถานประกอบการที่ได้รับผลกระทบ โดยการให้เงินสนับสนุนแก่ผู้ได้รับผลกระทบไม่รวมผู้ประกันตนตามมาตรา 33 รวมทั้งสิ้น 3 ล้านคน ให้ได้รับเงินสนับสนุนรายละ 5,000 บาทต่อเดือนเป็นระยะเวลา 3 เดือน ผ่านการโอนเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

2. มาตรการเพิ่มวงเงินหักลดหย่อนค่าเบี้ยประกันสุขภาพ โดยการเพิ่มวงเงินลดหย่อนค่าเบี้ยประกันสุขภาพในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามที่จ่ายจริง จากไม่เกิน 15,000 บาท เป็นไม่เกิน 25,000 บาท ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนมีหลักประกันสุขภาพเพิ่มขึ้นและมีภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพลดลง

3. มาตรการยกเว้นอากรขาเข้าของที่ใช้ในการรักษา วินิจฉัย หรือป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยการยกเว้นอากรให้กับขาเข้าของที่ใช้ในการรักษา วินิจฉัย หรือป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงการรักษา วินิจฉัย หรือป้องกันโรคติดเชื้อโควิด-19 ได้มากขึ้น

4. กระทรวงมหาดไทย ได้ขยายระยะเวลาดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำปี พ.ศ. 2564 เป็นการทั่วไปออกไปอีก 2 เดือน จากเดิมผ่อนชำระได้ระหว่างเดือนเมษายน - มิถุนายน 2564 เป็นระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือนสิงหาคม 2564 พร้อมด้วย มาตรการลดค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมสำหรับที่อยู่อาศัย ให้ลดค่าธรรมเนียมการโอนและลดค่าธรรมเนียมการจำนอง จาก 1% ลงเหลือ 0.01% (เฉพาะการโอน

และจดจำนองในคราวเดียวกัน) สำหรับที่อยู่อาศัยใหม่ ราคาไม่เกิน 3 ล้านบาทต่อหน่วย ตั้งแต่วันที่ 3 กุมภาพันธ์ - 31 ธันวาคม 2564

สำหรับกรมสรรพสามิต เป็นหน่วยงานจัดเก็บภาษีภายใต้กระทรวงการคลัง มีวิสัยทัศน์คือ ผู้นำการจัดเก็บภาษีเพื่อสังคม สิ่งแวดล้อม และพลังงาน และมีพันธกิจหลักคือบริหารการจัดเก็บภาษีเพื่อส่งเสริมฐานะทางการคลังอย่างยั่งยืน แม้ว่าเป้าหมายหลักคือการหารายได้เข้ารัฐ แต่มีมาตรการภาษีเพื่อความผาสุกของประชาชนเป็นอีกหนึ่งพันธกิจ จึงได้มีการดำเนินมาตรการเพื่อช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้ประกอบการธุรกิจด้วยการกำหนดมาตรการขยายระยะเวลาการชำระภาษีให้แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการบริการ โดยธุรกิจที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง คือธุรกิจการบิน แม้ธุรกิจการบินมิได้เป็นผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในการกำกับดูแลของกรมสรรพสามิต แต่น้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้เติมอากาศยานนั้น อยู่ในการกำกับดูแลของกรมสรรพสามิต ซึ่งผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต้องมีหน้าที่ชำระภาษี โดยเป็นอีกหนึ่งธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการห้ามเดินทางเข้าออกของรัฐบาลหลายประเทศ ซึ่ง Economic Intelligence Center (EIC) ของธนาคารไทยพาณิชย์ประเมินว่า รายได้จากเส้นทางระหว่างประเทศของสายการบินสัญชาติไทยจะลดลงถึง 65% เมื่อเทียบกับปี 2562 ส่วนรายได้จากเส้นทางการบินภายในประเทศจะลดลงประมาณ 45% ไม่เพียงเท่านี้ EIC ยังประเมินว่าการหยุดให้บริการจะส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของสายการบินสัญชาติไทยซึ่งจะสามารถแบกรับค่าใช้จ่ายได้เพียงประมาณ 3 เดือนเท่านั้น ส่งผลกระทบมาถึงปัจจุบันและคาดว่าจะส่งผลกระทบต่อไปอีกในอนาคตที่ส่งผลให้การเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทยลดลงกว่าร้อยละ 80 ส่งผลต่อเนื่องถึงผู้ประกอบการการบินให้เผชิญภาวะขาดสภาพคล่องสะสม และอาจทำให้กระทบต่อการจ้างงานในอุตสาหกรรมนี้ ดังนั้น เพื่อให้ธุรกิจสายการบินยังสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ กรมสรรพสามิตจึงได้มีแนวทางในการช่วยเหลือสายการบินในประเทศไทยให้ยังคงความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ รวมทั้งการลดภาระภาษีจะช่วยเปิดโอกาสให้สายการบินจะสามารถเปิดสายการบินภายในประเทศเพิ่มขึ้นได้ โดยเฉพาะการเปิดเส้นทางเมืองรองเพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาล ด้วยการปรับลดอัตราภาษีน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบินไอพ่นที่นำไปใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับอากาศยานในประเทศลง จากเดิมจัดเก็บในอัตรา 4.726 บาท/ลิตร มาเป็นการจัดเก็บในอัตรา 0.20 บาท/ลิตร และให้มีผลตั้งแต่วันที่ 10 เมษายน 2563 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม ๒๕๖๔ โดยคาดการณ์การสูญเสียรายได้ภาษีน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบินไอพ่นจากการดำเนินมาตรการทางภาษีสรรพสามิตในครั้งนี้ประมาณ 900 ล้านบาท **ซึ่งประโยชน์ที่ได้รับจากมาตรการนี้จะช่วยให้**

1. เศรษฐกิจในภาคการท่องเที่ยวมีการฟื้นตัวต่อเนื่องจากการได้รับมาตรการกระตุ้นอย่างต่อเนื่องและเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองซึ่งจะเป็นการกระจายรายได้และการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่น

2. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและธุรกิจสายการบินมีสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจ ส่งผลให้ยังคงมีการจ้างงานในอุตสาหกรรมนี้ รวมทั้งธุรกิจสายการบินไม่ต้องปิดตัวหรือระงับเส้นทางการบิน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อประชาชนให้ยังคงมีทางเลือกในการเดินทางที่สะดวกและเหมาะสมกับความต้องการ

3. เกิดการจับจ่ายใช้สอย ตามเมืองต่างๆ ประกอบกับมีวัคซีนโควิด-19 และฉีดให้กับประชาชนอย่างทั่วถึงจะช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศต่อไปได้ เชื่อว่าตัวเลขเศรษฐกิจจะฟื้นตัวดีขึ้น ก็จะเป็นผลดีต่อการส่งออกของไทย รวมทั้งหากเปิดประเทศก็จะส่งเสริมการท่องเที่ยวให้ฟื้นตัวได้อีกด้วย

ผู้เขียนเห็นว่า แม้ว่าประเทศไทยจะสามารถเปิดประเทศเพื่ออนุญาตให้มีการเดินทาง และท่องเที่ยวได้กับบางประเทศแล้วก็ตาม แต่การท่องเที่ยวแบบการรักษาระยะห่าง (Social Distancing) ย่อมมีผลต่อการตัดสินใจมาเที่ยวของชาวต่างชาติ ทำให้ธุรกิจหลายประเภทไม่สามารถกลับมาเปิดดำเนินการได้อย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นโรงแรม ร้านอาหาร ร้านสปา หรือสถานที่จัดการแสดงโชว์ เป็นต้น และมาตรการที่รัฐบาลได้มีการดำเนินการช่วยเหลือไปนั้นเป็นเพียงมาตรการระยะสั้นเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน ดังนั้น จึงควรมีการวางมาตรการระยะยาวเพื่อแก้ไขปัญหาและข้อจำกัดเชิงโครงสร้างของภาคท่องเที่ยวควบคู่กันไป เพื่อช่วยให้เกิดการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นมาตรการให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว เช่น

1. การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับการท่องเที่ยว โดยการใช้จุดแข็งด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิตของแต่ละท้องถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้เกิดประสบการณ์ในการท่องเที่ยวซึ่งจะช่วยทั้งในด้านความมีเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวและเพิ่มค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักท่องเที่ยว เป็นการสร้างแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวต่างชาติกลับมาเที่ยวประเทศไทยเพิ่มขึ้น

2. สนับสนุนธุรกิจชุมชน โดยใช้วัตถุดิบหลักที่มีในท้องถิ่นนั้นๆ นำมาเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ โดยภาครัฐและภาคเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญต้องให้ความรู้และเทคโนโลยีนวัตกรรม รวมถึงโอกาสทางการตลาด ยึดหลักตลาดนำการผลิตและมีการกำหนดแผนธุรกิจที่ชัดเจน รวมถึงสถาบันการเงินต้องให้ความร่วมมือในการให้สินเชื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำ เพื่อให้มีเงินทุนเพื่อไปดำเนินธุรกิจชุมชนได้

3. การเร่งเชื่อมต่อบริบบคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางในเมืองรองได้อย่างสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น เป็นการช่วยลดการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวในเมืองหลักและก่อให้เกิดการกระจายรายได้ที่ทั่วถึง
